

Ez most imára szóló felhívás és kérés volt az új pápáért, anyanyelvemen elmondott felhívás. Ugyanezzel a felhívással fordulok a katolikus egyház minden fiához és leányához. Emlékezzetek meg rólam imáitokban, ma és mindig!

Rövid francia, angol, német, spanyol, portugál, üdvözlő szavak után a Szentatya a hazájával szomszédos ukránokat, ruszinokat, cseheket, szlovákokat és litvánokat köszöntötte anyanyelvükön. Majd így zárta beszédét:

Kitárom szívemet a keresztény egyházakban és egyházi közösségekben élő minden testvér felé. Különösen is köszöntelek titeket, akik itt jelen vagytok, a hamaros személyes találkozás reményében. Már most kifejezésre juttatom, milyen őszintén értékelem, hogy itt akartatok lenni ezen az ünnepi szertartáson.

És végül minden emberhez fordulok, minden egyes emberhez (és kicsoda áhítatos tisztelettel kell Krisztus apostolának az „ember” szót kiejtenie!): Imádkoztatok értem! Segítetek, hogy tudjak nektek szolgálni! Amen.

A három órás ünnepi szertartás után a Szentatya még megjelent dolgozószobájába ablakában, hogy — mint mondotta — folytassa elődeinek szép hagyományát, a közös Úrangyala-imát. Miután utalt az éppen véget ért szentmisére, így folytatta:

Most még mélyebbre kell hatolnunk. Vissza kell térnünk a világtörténelemnek ahhoz a pillanatához, amelyben az Ige testté lett, Isten Fia emberré vált. Az üdvösség története tetőpontjára érkezett és egyben új, végleges formát kapott, amikor a názáreti Szűz elfogadta az angyal üzenetét ezekkel a szavakkal: „Legyen nekem a te igéd szerint” (Lk 1,38). Ügyszólván ebben a pillanatban kezdődött el az Egyház élete. Menjünk hát vissza ennek a misztériumnak az eredetéhez. Ebben a titokban karoljuk át még egyszer a kereszténység, az itt Rómában központjára talált Egyház múltját. Próbáljuk átfogni benne a teljes jövőt, pápaságunkét, Isten népéét és az egész emberi családját. Mert a család az apa akaratából ered, de az anya szíve alatt fogam meg. Ezzel a hittel, ebben a reménységben imádkozzuk: Angelus Domini . . .

A szokásos áldás után a pápa külön köszöntötte a nagyszámú fiatal: „Ti vagytok a világ jövője. Ti vagytok az Egyház reménye. Ti vagytok az én reményem!” Majd — 3/4 2 felé járt az idő — kijelentette: „Kedveseim, be kell fejeznünk. Ebédidő van — nektek és a pápának! Dicsérettessék a Jézus Krisztus!”

EGYHÁZATYÁK A KEGYELEMRŐL

Antióchiai Szt. Ignác, püspök és vértanú (?—107)

Ignácot fogolyként viszik Rómába. A római keresztényekhez írt levelében azért könyörög, hogy ne akadályozzák meg vértanúhalálát. A benne élő Lélek, „a bensejében beszélő élő víz” vonzását követi, mikor vértanúságra vágyik. A kegyelmi élet beteljesülését születésnek, igazi emberré válásnak fogja fel:

Most kezdek csak Krisztus tanítványa lenni. Semmi látható vagy láthatatlan hatalom ne irigyelje meg tőlem, hogy Jézus Krisztushoz érjek. Jöjjön rám tűz vagy kereszt, küzdjek vadállatokkal, szórják szét csontjaimat, vágják le tagjaimat, zúzzák össze egész testemet, gyötörjön meg gonoszul az ördög, — csak Krisztust elérhessem. A föld széles határa, ennek a világnak a királyságai sem-

mit sem adnak nekem. Jobb meghalnom, hogy Krisztushoz érjek, mint a föld határain uralkodnom. Őt keresem, aki meghalt értünk; őt kívánom, aki feltámadt számunkra. Közel van születésem órája. Értsetek meg, testvéreim. Ne akadályozzátok meg, hogy eljussak az életre! Ne akarjátok halálomat! Ne adjátok vissza a világnak, ne csaljátok meg anyagi léttel azt, aki Istené akar lenni! Hagyjatok, hogy a tiszta fényt befogadjam! Ha majd odaérek, akkor leszek igazán ember. Engedjétek, hogy kövessem Istenem szenvedését. Akiben Ő lakik, értse meg, mit kívánok! . . .

Az én szerelmemet keresztre feszítették, és minden földi szenvedély tüze kialudt bennem. Az élő víz, aki bensőmben beszél, így szól bennem: „Jöjj az Atyához!” Nem találok örömet romlandó ételben, ennek az életnek a gyönyöreiben. Az Isten kenyereét kívánom, amely Jézus Krisztusnak, Dávid sarjadékának teste; italul az ő véréét kívánom, az örökké tartó szeretetlakomát . . . Isten gabonája vagyok; vadállatok fogai örölnék meg, hogy Krisztus tiszta kenyerevé váljak . . . Kérjétek Krisztust értem, hogy a vértanúság révén Isten áldozatává legyek! (Róm 5,3-6,3; 7,2-4)

Szent Bazil (329—379)

Szövegünk a **Szentlélek** c. híres könyvéből való (9. fej.). Bazilnál, mint általában a görög atyáknál, a kegyelem elsősorban a Szentlélek személyes bennünk lakását és önmagához formálót, „lelki ember”-re alakító tevékenységét jelenti. A lelkünket megvilágító Lélek vezet el azután a „Képmás” (eikon), azaz a Fiú ismeretéhez. Benne szemlélhetjük az önmagában láthatatlan „Ösminta” (archetypos), azaz az Atya kimondhatatlan szépségét.

A Lélek a szentség forrása, értelmes fény, amely minden értelmes lénynek tiszta látást ad az igazság felismerésére. Természetében megközelíthetetlen, de jósága miatt felismerhető; mindent betölt erejével, de csak az arra méltókkal közli önmagát; nem egy és ugyanazon mérték szerint, hanem a hit arányában osztja meg működését. Lényege szerint egyszerű, de erejét sokféle módon nyilvánítja ki. Teljes egészében van jelen mindennek, teljes egészében van mindenütt. Szenvedés nélkül osztja meg magát, és teljes marad, míg mások részeseznek benne. Nézzük a napsugarat: úgy ajándékozza meg minden élvezőjét, mintha csak egyetlen élvező számára volna jelen; pedig előnti fénynyel a földet és a tengert és elvegyül a levegővel is. Hasonlóképpen a Lélek úgy van jelen mindenkinek, aki képes befogadására, mintha csak egyetlen egynek volna jelen; mégis mindenkire elegendő kegyelmet áraszt, és önmagában teljes marad. Azok, akik részeseznek benne, annyira élvezik, amennyire természetük megengedi, nem amennyire a Lélek képes önmagát kiosztani.

A Léleknek a lélekben lakása nem térbeli közelséget jelent (hogyan is lehetne egy testetlen valóságot testi módon megközelíteni?), hanem a szenvedélyek kizárását. Hiszen a szenvedélyek azáltal, hogy a test szeretetére bujtotgatnak, megtámadják a lelket, és elidegenítenek Isten barátságától. Megtisztulni attól a rútságtól, amelyet a bűn okozott a lélekben, visszatérni saját természetének szépségéhez, mintegy visszaadni a király képmásának eredeti

formáját, — ez az egyetlen útja annak, hogy közel jussunk a Vigasztalóhoz. Ő azután, mint a nap, megtisztult szemedet magához vonva, megmutatja neked önmagában a Láthatatlan Képmását. A Képmás boldog látásában pedig meglátod az Ősminta kimondhatatlan szépségét. A Lélek által emelkednek fel a szívek; ő fogja kézen a gyengéket, általa nyerik el a törekvők a tökéletességet. Ő világítja meg azokat, akik minden szennytől megtisztultak, és az önmagával való közösség révén „lelki emberek”-ké teszi őket. Amint a fényvisszaverő és csillogó testek a napsugár hatására maguk is fényforrássá válnak, és önmagukból sugározzák a tőlük különböző fényt, úgy azok a Lélek-hordozó lelkek, akiket a Lélek megvilágosít, „lelki”-vé válnak, és másokra árasztják a kegyelmet.

A Lélek működéséből származik a jövő előrelátása, a misztériumok ismerete, a titkok tudása, a karizmák szétosztása, a mennyországra való polgárjogunk, az angyalokkal együtt énekelt dicséretünk, a vég nélküli öröm; állandó lakásunk Istenben, Istenhez hasonulásunk és végül minden vágy legnagyobbja: istenné válásunk.

Szent Ágoston (354—430) beszédeiből:

A kegyelem újjáteremti az embert, örömmé változtatja az erkölcsi törvény megtartását, és a szeretet új dalára ihlet:

A szeretet . . . új dalt énekel . . . Az tölti be a törvényt, aki nem a törvény, hanem a kegyelem rendjében van: számára a törvény már nem teher, hanem ékesség; nem gyötrelme többé a rettegőnek, hanem dísz a szeretőnek. Hiszen lángragyúlt a szeretet lelke, és a tízhúrú lanton már új dalt énekel . . . Az új dal az Újszövetség kegyelme; ez különböztet meg minket a régi embertől, aki először a földből emberré teremtettet. (Sermo 33 1-5)

Az új dalt azonban csak az énekelheti, akinek szeretete egyetemes, azaz elfogadja az egész világot átfogó katolikus Egyház közösségét:

Öreggétette az embert a bűn, megújítja a kegyelem. Mindazok tehát, akik megújulnak Krisztusban, új dalt dalolnak, hogy megkezdjék az örök életet. Ez a dal pedig a békesség és szeretet éneke. De aki kíválik a szentek közösségéből, nem dalolhatja az új éneket. Hiszen a régi viszálykodás útját követte, nem az új szeretetét. Mi ez az új szeretet? Békesség, a szent közösség köteléke, élő kövekből egybeillesztett lelki épület. Hol találjuk meg az új szeretetet? Nem egy helyen, hanem az egész világon. Hallgasd csak, hogyan mondja egy másik zsoldár: „daloljatok az Úrnak új dalt, egész világ, dalolj az Úrnak!” Ebből megérthetjük, hogy az, aki nem énekel az egész világgal együtt, csak a régi dalt fújja, akármilyen szavak is tolnak az ajkára . . . Mi azonban az új dalt daloljuk . . . Senki se váljon ki közülünk, senki se válassza el magát közösségünkötől.

(In Ps 149, 1-3)

(Összeállította Kereszty Rókus)